

C. U. SHAH UNIVERSITY
Wadhwan City

Faculty Of: - Education
Department Of: - Education (B.Ed.)
Semester: - III
Code: - 4ED03SOM1(CC-5)
Name: – School Organization and Management

Teaching & Evaluation Scheme:-

Subject Code	Name of the Subject	Teaching Scheme (Hours)				Credits	Evaluation Scheme							
		Th	Tu	Pr	Total		Theory				Practical (Marks)			Total
							Sessional Exam		University Exam		Internal		University	
							Marks	Hrs	Marks	Hrs	Pr/Viva	TW	Pr	
4ED03SOM1	School Organization and Management	2	0	0	2	2	15	0.75	35	1.5	---	----	-----	50

Learning Outcomes:

After the completion of this course student will be able to

1. શાળા વ્યવસ્થાપન અને શાળાની સુવિધાઓ વિશે કાર્યો જાણે.
2. માધ્યમિક શિક્ષણ અંતર્ગત આચાર્ય, શિક્ષક અને કારકુનની નિમણૂક માટેના નિયમોથી માહિતગાર થાય.
3. શાળા દફતર અને શૈક્ષણિક સંસ્થાઓનો પરિચય મેળવે.
4. અધિક્ષણ, નિરીક્ષણ અને શાળાનું અંદાજપત્રની સમજ કેળવે.
5. નેતૃત્વ અને શાલેય ભાવાવરણ વિશે જાણે.

Code: - 4ED03SOM1 (CC-5)
School Organization and Management

એકમ નં.	એકમનું નામ	ભારાંક
૧	શાળા વ્યવસ્થાપન અને પાયાની માળખાગત સુવિધાઓ ૧.૧ શાળા વ્યવસ્થાપન અને સંચાલન ની સંકલ્પના-શાળા વ્યવસ્થાપન લક્ષણો-મહત્વ-શૈક્ષણિક વ્યવસ્થાપનમાં હેન્ડી ફેઓલના વ્યવસ્થાપન પ્રક્રિયાના સિદ્ધાંત ૧.૨ શાળામાં પાયાની માળખાગત સુવિધાઓ : માનવીની જરૂરિયાતો, શૈક્ષણિક જરૂરિયાતો, માળખાગત સુવિધાઓ નું મહત્વ	૨૫ %
૨	માધ્યમિક શિક્ષણ ધારો આચાર્ય શિક્ષક અને કારકુન ની નિમણૂક માટેના પ્રવર્તમાન નિયમો, નેતૃત્વ ૨.૧ માધ્યમિક શિક્ષણ ધારો : ગુજરાત માધ્યમિક શિક્ષણ અધિનિયમ સંદર્ભમાં શિક્ષક ની નોકરીની શરતો અને માધ્યમિક શિક્ષક માટે ની અચાર સંહિતા ૨.૨ નેતૃત્વ નો અર્થ , પ્રકાર - શાળા ના વિકાસમાં આચાર્યની ભૂમિકા . જિલ્લા અને રાજ્ય કક્ષાએ શિક્ષણનું માળખું, આચાર્ય શિક્ષક અને કારકુન ની નિમણૂક માટેના પ્રવર્તમાન નિયમો (TET, TAT, HTAT) ટ્રીબ્યુનલ : રચના, કાર્યક્ષેત્ર, અને સત્તાઓ,	૨૫ %
૩	શાળા દફતર તેમજ શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ નો પરિચય ૩.૧ શાળા દફતર નો પરિચય : જનરલ રજીસ્ટર, શિક્ષક ની લોગ બુક , શાળા છોડ્યા નું પ્રમાણપત્ર ટાઇમ ટેબલ, શાળા કેલેન્ડર , સંગ્રહિત માહિતી પત્રક, સેવા પોથી ૩.૨ શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ નો પરિચય: પાઠ્યપુસ્તક મંડળ , માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક બોર્ડ , શાળા વિકાસ સંકુલ, BISAG, EDUSET	૨૫ %
૪	નિરીક્ષણ - અધીક્ષણ, શાળા નું અંદાજ પત્ર અને શાલેય ભાવાવરણ ૪.૧ શાળા નિરીક્ષણ: સંકલ્પના, શાળા નિરીક્ષક ની નિમણૂક, કાર્યો - શાળા અધીક્ષણ અર્થ-જરૂરિયાત-લક્ષણો- પ્રકારો ૪.૨ શાળાનું અંદાજ પત્ર : આયોજન-મહત્વ - ગુજરાત સરકારશ્રીની પ્રવર્તમાન અનુદાન નીતિ(ગ્રાન્ટ ઇન કોડ), શાલેય ભાવાવરણની સંકલ્પના -પ્રકાર અને શાળામાં શિસ્તની સમસ્યા- શિસ્ત ના પ્રકાર-શિસ્તની જરૂરિયાત	૨૫ %

Suggested Activities 1

- કોઈ એક શાળાની માળખાગત સુવિધા, માનવીય અને શૈક્ષણિક સુવિધાનો અભ્યાસ કરી અહેવાલ તૈયાર કરો.
- જિલ્લા શિક્ષણ તાલીમ ભવનની મુલાકાત લઈ તેની પાશ્ચાત્ ભૂમિકા તૈયાર કરો.
- શાળા દફતર તથા શૈક્ષણિક સંસ્થાઓનો પરિચય અને યાદી.
- કોલેજનો વાર્ષિક અંદાજપત્ર તૈયાર કરવો.
- અધ્યાપકો દ્વારા સોંપાયેલ કોઈ પણ કાર્ય.

References:

1. Alexander V.Vergheese., Higher Education And Management, Ashish Publication ,New Delhi
2. B.L.Mathur., Management Of Education,Arihant Publication House Jaipur
3. ChaubeSarayuprasad., BharatiyShikshakiSamasya, VinodPustakBhandar, Agra
4. Mahida J.R And Other ., School Organization And Management, VarishenPrakashan, Ahmedabad
5. MukerjeeS. N., Education In India – Today And Tomorrow
6. Patel J.Z And Other., School Organization And Management, NiravPrakashan,Ahmedabad
7. Secondary Education Act, Govt. Of Gujarat
8. Sharma R.S. &Other ., School Organization And Management,AksharPrakashan, Ahmedabad.
9. ShastriJayendra Patel And Other.,
ShilashannaNutanPravahoAneSaasyao,UniversityGranathNirmanBoard,Ahmedabad
10. Parmar, B. R. , School Organization And Management, Agra : AgrawalPrakashan